

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lutego 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Krzysztof Szewczak (spr.)
Sędziowie:	sędzia Elżbieta Czaja sędzia Jacek Chaciński
Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu 21 stycznia 2021 r. w Lublinie

sprawy (...) spółki z o.o. w R. i (...) spółki z o.o. w R.

z udziałem zainteresowanych: S. A. M. A., A. W., I. G., P. A. (1) i H. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o ustalenie płatnika składek i ustalenie podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji (...) spółki z o.o. w R. i (...) spółki z o.o.

w R.

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 21 sierpnia 2018 r. sygn. akt VI U 923/17

I. uchyla zaskarżony wyrok w pkt I i pkt II co do kwoty 180 (sto osiemdziesiąt) złotych, w części dotyczącej ubezpieczonego H. B., znosi postępowanie przed Sądem Okręgowym w Radomiu poczynszy od daty zgonu tego ubezpieczonego i przekazuje sprawę w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w Radomiu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej;

II. w pozostałej części oddala apelację;

II. zasądza od (...) spółki z o.o. w R. i (...) spółki z o.o. w R. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. kwoty po 1 200 (tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Jacek Chaciński Krzysztof Szewczak Elżbieta Czaja

UZASADNIENIE

(...) spółka z o.o. w R. (odwołania zarejestrowano pod sygn. akt: VI U 923/17, VI U 925/17, VI U 927/17, VI U 929/17, VI U 931/17 i VI U 945/17) i (...) spółka z o.o. w R. (odwołania zarejestrowano pod sygn. akt: VI U 924/17, VI U 926/17, VI U 928/17, VI U 930/17, VI U 932/17 i VI U 946/17) w pismach z dnia 28 września 2017 r. oraz 9 października 2017 r. wniosły odwołania od sześciu decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.:

1/ nr (...), z dnia 22 sierpnia 2017 r. zaskarżając ją w całości oraz wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne dla ubezpieczonego P. A. (2) w okresie od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 5 września 2014 r. była (...) spółka z o.o. w R. z tytułu umów zlecenia, a właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie zdrowotne w okresie od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., od dnia 3 stycznia 2014 r. do dnia 31 maja 2014 r. i od dnia 3 czerwca 2014 r. do dnia 5 września 2014 r. była (...) spółka z o.o. w R. z tytułu zawartych z ubezpieczonym umów zlecenia oraz, że P. A. (2) w okresie od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., od dnia 3 stycznia 2014 r. do dnia 31 maja 2014 r. i od dnia 3 czerwca 2014 r. do dnia 5 września 2014 r. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu zawartych umów zlecenia z (...) spółką z o.o. w R.;

2/ nr (...), z dnia 22 sierpnia 2017 r. zaskarżając ją w całości oraz wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne dla ubezpieczonej S. A. w okresie od dnia 22 września 2014 r. do dnia 25 września 2014 r. była (...) spółka z o.o. w R. z tytułu umów zlecenia, a właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie zdrowotne w okresie od dnia 24 września 2014 r. do dnia 25 września 2014 r. była (...) spółka z o.o. w R. z tytułu zawartych z ubezpieczoną umów zlecenia oraz, że S. A. w okresie od dnia 24 września 2014 r. do dnia 25 września 2014 r. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu zawartych umów zlecenia z (...) spółką z o.o. w R.;

3/ nr (...), z dnia 22 sierpnia 2017 r. zaskarżając ją w całości oraz wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne dla ubezpieczonej M. A. w okresie od dnia 1 sierpnia 2013 r. do 21 lutego 2014 r., od dnia 25 lutego 2014 r. do dnia 30 czerwca 2014 r. i od dnia 27 marca 2015 r. do dnia 28 września 2015 r. była (...) spółka z o.o. w R. z tytułu umów zlecenia, a właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie zdrowotne w okresie od dnia 5 sierpnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., od dnia 3 stycznia 2014 r. do dnia 21 lutego 2014 r., od dnia 27 lutego 2014 r. do dnia 30 czerwca 2014 r. i od dnia 30 marca 2015 r. do dnia 28 września 2015 r. była (...) spółka z o.o. w R. z tytułu zawartych z ubezpieczoną umów zlecenia oraz, że M. A. w okresie od dnia 5 sierpnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., od dnia 3 stycznia 2014 r. do dnia 21 lutego 2014 r., od dnia 27 lutego 2014 r. do dnia 30 czerwca 2014 r. i od dnia 30 marca 2015 r. do dnia 28 września 2015 r. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu zawartych umów zlecenia z (...) spółką z o.o. w R.;

4/ nr (...), z dnia 22 sierpnia 2017 r. zaskarżając ją w całości oraz wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne dla ubezpieczonej I. G. w okresie od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 3 marca 2015 r. była (...) spółka z o.o. w R. z tytułu umów zlecenia, a właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie zdrowotne w okresie od dnia 5 sierpnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., od dnia 3 stycznia 2014 r. do 31 maja 2014 r., od dnia 3 czerwca 2014 r. do dnia 30 listopada 2014 r. i od dnia 3 grudnia 2014 r. do dnia 31 stycznia 2015 r. była (...) spółka z o.o. w R. z tytułu zawartych z ubezpieczoną umów zlecenia oraz, że I. G. w okresie od dnia 5 sierpnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., od dnia 3 stycznia 2014 r. do 31 maja 2014 r., od dnia 3 czerwca 2014 r. do dnia 30 listopada 2014 r. i od dnia 3 grudnia 2014 r. do dnia 31 stycznia 2015 r. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu zawartych umów zlecenia z (...) spółką z o.o. w R.;

5/ nr (...), z 22 sierpnia 2017 r. zaskarżając ją w całości oraz wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne dla ubezpieczonej A. W. w okresie od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 15 lutego 2015 r. była (...) spółka z o.o. w R. z tytułu umów zlecenia, a właściwym

płatnikiem składek na ubezpieczenie zdrowotne w okresie od dnia 5 sierpnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., od dnia 3 stycznia 2014 r. do dnia 31 maja 2014 r., od dnia 3 czerwca 2014 r. do dnia 30 listopada 2014 r. i od dnia 3 grudnia 2014 r. do dnia 31 stycznia 2015 r. była (...) spółka z o.o. w R. z tytułu zawartych z ubezpieczoną umów zlecenia oraz, że A. W. w okresie od dnia 5 sierpnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., od dnia 3 stycznia 2014 r. do dnia 31 maja 2014 r., od dnia 3 czerwca 2014 r. do dnia 30 listopada 2014 r. i od dnia 3 grudnia 2014 r. do dnia 31 stycznia 2015 r. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu zawartych umów zlecenia z (...) spółką z o.o. w R.;

6/ (...) z dnia 22 sierpnia 2017 r. zaskarżając ją w całości oraz wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne dla ubezpieczonego H. B. w okresie od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 31 sierpnia 2015 r. była (...) spółka z o.o. w R. z tytułu umów zlecenia, a właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie zdrowotne w okresie od dnia 3 lipca 2015 r. do dnia 31 sierpnia 2015 r. była (...) spółka z o.o. w R. z tytułu zawartych z ubezpieczonym umów zlecenia oraz, że H. B. w okresie od dnia 3 lipca 2015 r. do dnia 31 sierpnia 2015 r. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu zawartych umów zlecenia z (...) spółką z o.o. w R.

i zarzucając im naruszenie:

1) art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji brak jego zastosowania w przedmiotowej sprawie i uznanie, że powyższa regulacja nie znajduje zastosowania do istniejącego w sprawie stanu faktycznego, w sytuacji występowania zbiegu tytułów podlegania ubezpieczeniu społecznemu;

2) art. 58 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji jego zastosowania w sytuacji, w której brak było podstaw do uznania, że umowy zlecenia zawarte przez spółkę (...) z ubezpieczonym są sprzeczne z prawem lub mają na celu obejście ustawy, a także do przyjęcia, że zostały spełnione przesłanki nieważności;

3) 7 k.p.a., 77 k.p.a., 80 k.p.a. w zw. z art. 107 § 3 k.p.a. poprzez przeprowadzenie fragmentarycznego, niepełnego oraz całkowicie dowolnego, podporządkowanego pod określoną uprzednio tezę, postępowania dowodowego, a w konsekwencji prowadzącego do przyjęcia błędnego twierdzenia, że ubezpieczony wykonywał faktycznie pracę na rzecz spółki (...), a nie spółki (...);

4) art. 7a § 1 k.p.a. poprzez brak rozstrzygnięcia wątpliwości co do treści i wykładni przepisu art. 9 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych na korzyść spółki (...), polegającego na uznaniu, że w przedmiotowej sprawie nie występuje zbieg tytułów podlegania ubezpieczeniom społecznym przez ubezpieczonych;

5) art. 83b ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej poprzez jego błędną wykładnię i wyprowadzenie przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji całkowicie odmiennych wniosków od wynikających z protokołu pokontrolnego organu z dnia 20 maja 2016 r.;

6) art. 83 ust. 1 pkt 1, 1a oraz 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 38a ust. 1 tej ustawy w zw. z art. 2 Konstytucji RP poprzez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji zastosowanie do stanów faktycznych i prawnych powstałych i zakończonych przed dniem wejścia w życie powyższej regulacji.

Odwołujące się spółki ponadto wniosły o:

1) zasądzenie od organu rentowego na ich rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych;

2) przeprowadzenie dowodów wskazanych w odwołaniu;

3) przeprowadzenie rozprawy również podczas nieobecności odwołujących.

Powołując się na powyższe zarzuty obie odwołujące się spółki wniosły o uwzględnienie ich odwołań.

W odpowiedzi na odwołania Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o ich oddalenie, łączne rozpoznanie spraw oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Postanowieniem z dnia 19 lutego 2018 r. Sąd Okręgowy w Radomiu połączył sprawy z powyższych odwołań do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Wyrokiem z dnia 21 sierpnia 2019 r. Sąd Okręgowy w Radomiu oddalił odwołania oraz zasądził od (...) spółki z o.o. w R. i (...) spółki z o.o. w R. na rzecz pozwanego organu rentowego kwoty po 1 080 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu tego wyroku Sąd I instancji ustalił, że (...) spółka z o.o. w R. działa na podstawie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS (...). Jedyńm współnikiem i prezesem zarządu tej spółki jest R. W., który posiada również udziały w spółkach: (...) spółka z o.o., (...) spółka z o.o., (...) spółka z o.o., a także prowadzi własną działalność gospodarczą. Spółka (...) od początku działalności, tj. od dnia 28 czerwca 2013 r. zajmuje się działalnością związaną ze sprzątaniem budynków i obiektów przemysłowych na terenie województwa (...). Główną firmą, z którą spółka (...) współpracuje w zakresie sprzątania budynków i obiektów przemysłowych jest (...) spółka z o.o. w R., której prezesem zarządu jest J. K., z którym R. W. pozostaje w stosunkach znajomości. Firma ta zajmuje się produkcją gotowych wyrobów z mięsa, głównie drobiowego. Spółka (...) zatrudnia osoby na podstawie umów o pracę, zlecenia i o dzieło. Osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę wykonują prace porządkowe, bądź nadzorują prace zleceniobiorców, którzy wykonują wyłącznie prace porządkowe. Spółka (...) ponadto współpracuje na podstawie ustnej umowy koleżeńskiej z (...) spółką z o.o. w R. w zakresie przekazywania pracowników do pracy pomiędzy tymi spółkami.

W dniu 28 czerwca 2013 r. doszło do zawarcia ustanej umowy pomiędzy (...) spółką z o.o. w R. a (...) spółką z o.o. w R., na podstawie której (...) spółka z o.o. w R. zobowiązała się do świadczenia na rzecz (...) spółki z o.o. w R. usług w postaci zapewnienia personelu do wykonywania określonych zleceń na podstawie zamówienia.

(...) spółka z o.o. w R. działa na podstawie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS (...). Jedyńm współnikiem i prezesem zarządu tej spółki jest P. K.. Spółka ta świadczy usługi outsourcingu pracowniczego na rzecz (...) spółki z o.o. na podstawie umowy z dnia 26 lipca 2013 r., w której (...) spółka z o.o. zobowiązała się do świadczenia na rzecz (...) spółki z o.o. w R. usług w postaci zapewnienia personelu do wykonywania określonych zleceń na podstawie zamówienia.

A. W. w dniu 1 sierpnia 2013 r. zawarła z (...) spółką z o.o. umowę zlecenia na czas określony od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., której przedmiotem było wykonywanie czynności porządkowych na terenie obiektów przemysłowych na powierzchni 200 m⁽²⁾ w ciągu 1 godziny za wynagrodzeniem wynoszącym 6,20 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy. Kolejne umowy w tym samym zakresie zainteresowana zawarła także w dniu 31 grudnia 2013 r. (na okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 maja 2014 r. za wynagrodzeniem w kwocie 6,20 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy), w dniu 30 maja 2014 r. (na okres od dnia 1 czerwca 2014 r. do dnia 30 listopada 2014 r. za wynagrodzeniem w kwocie 6,20 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy), w dniu 1 grudnia 2014 r. (na okres od dnia 1 grudnia 2014 r. do dnia 31 stycznia 2015 r. za wynagrodzeniem w kwocie 7,66 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy) oraz w dniu 30 stycznia 2015 r. (na okres od dnia 1 lutego 2015 r. do dnia 30 maja 2015 r.). Na podstawie tych umów pracowała w sposób ciągły do dnia 15 lutego 2015 r.

Następnie A. W. w dniu 5 sierpnia 2013 r. zawarła z (...) spółką z o.o. umowę zlecenia na czas określony od dnia 5 sierpnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., której przedmiotem było wykonywanie czynności pakowania wyrobów w ilości 35 kg w ciągu godziny za wynagrodzeniem wynoszącym 6,20 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy. Kolejne umowy w tym samym zakresie zainteresowana zawarła także w dniu 3 stycznia 2014 r. (na okres od dnia 3 stycznia 2014 r. do dnia 31 maja 2014 r. za wynagrodzeniem w kwocie 6,20 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy), w dniu 3 czerwca 2014 r. (na okres od dnia 3 czerwca 2014 r. do dnia 30 listopada 2014 r. za wynagrodzeniem w kwocie 6,20 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania

umowy, przy czym w przypadku tej umowy zobowiązała się wykonywania czynności pakowania wyrobów w ilości 30 kg w ciągu godziny) oraz w dniu 3 grudnia 2014 r. (na okres od dnia 3 grudnia 2014 r. do dnia 31 stycznia 2015 r.

W ramach zawartych umów w okresie od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 15 lutego 2015 r. zainteresowana świadczyła pracę na terenie Zakładu Produkcyjnego (...) spółki z o.o. w P.. Praca zainteresowanej polegała na pakowaniu wyrobów mięsnych. Po zakończeniu tej pracy była zobligowana do posprzątania swojego stanowiska pracy. Przez cały dzień pracy podlegała nadzorowi kierownika zmiany lub liderów zmiany. Nie odczuwała różnicy w pracy w związku zatrudnieniem na podstawie różnych umów.

M. A. w dniu 1 sierpnia 2013 r. zawarła z (...) spółką z o.o. umowę zlecenia na czas określony od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., której przedmiotem było wykonywanie czynności porządkowych na terenie obiektów przemysłowych na powierzchni 200 m⁽²⁾ w ciągu 1 godziny za wynagrodzeniem wynoszącym 7,00 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy. Kolejną umowę w tym samym zakresie zainteresowana zawarła także w dniu 31 grudnia 2013 r. (na okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 maja 2014 r. za wynagrodzeniem w kwocie 7,00 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy). Na podstawie tej umowy pracowała do dnia 21 lutego 2014 r. Następnie w dniu 25 lutego 2014 r. zainteresowana zawarła z (...) spółką z o.o. umowę zlecenia na czas określony od dnia 25 lutego 2014 r. do dnia 31 sierpnia 2014 r., której przedmiotem było wykonywanie czynności porządkowych na terenie obiektów przemysłowych na powierzchni 200 m⁽²⁾ w ciągu 1 godziny za wynagrodzeniem wynoszącym 7,00 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy. Na podstawie tej umowy M. A. pracowała do dnia 30 czerwca 2014 r. Kolejną umowę w tym samym zakresie zainteresowana zawarła ze spółką(...)w dniu 27 marca 2015 r. na okres od dnia 27 marca 2015 r. do dnia 30 września 2015 r. i w dniu 19 października 2015 r. na okres od dnia 19 października 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. za wynagrodzeniem w przypadku pierwszej z umów w wysokości 6,00 zł netto za godzinę, zaś w przypadku drugiej w wysokości 7,66 zł za godzinę pracy. Na podstawie ostatniej umowy pracowała w sposób ciągły do dnia 30 listopada 2015 r.

Następnie M. A. w dniu 5 sierpnia 2013 r. zawarła z (...) spółką z o.o. umowę zlecenia na czas określony od dnia 5 sierpnia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r., której przedmiotem było wykonywanie czynności związanych z pomocą w przygotowaniu potraw, przygotowaniem i rozmieszczeniem dań w odpowiednich naczyniach, przyjmowaniem, rozpakowywaniem i układaniem produktów w odpowiednich miejscach, kontrolą okresu przydatności używanych produktów oraz obsługą urządzeń znajdujących się w kuchni na terenie (...)w R. za wynagrodzeniem wynoszącym 7,00 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy. Kolejne umowy w tym samym zakresie zainteresowana zawarła także w dniu 3 stycznia 2014 r. (na okres od dnia 3 stycznia 2014 r. do dnia 31 maja 2014 r. za wynagrodzeniem w kwocie 7,00 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy) oraz w dniu 30 marca 2015 r. (na okres od dnia 30 marca 2015 r. do dnia 30 września 2015 r. za wynagrodzeniem w kwocie 6,00 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy). Ponadto w dniu 27 lutego 2014 r. zainteresowana zawarła z (...) spółką z o.o. umowę zlecenia na czas określony od dnia 27 lutego 2014 r. do 31 sierpnia 2014 r., której przedmiotem było wykonywanie czynności związanych z koordynacją obiegu dokumentów magazynowych za wynagrodzeniem w kwocie 7,00 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy.

W ramach zawartych umów zainteresowana zajmowała się gotowaniem w barze mieszczącym się przy ulicy (...) w R., zaś dodatkowo także sprzątała kuchnię, przy czym nie każdego dnia była kierowana do takich prac. Pracowała ponadto w magazynie, gdzie zajmowała się przyjmowaniem towarów i sprzątaniem, co jednak także nie miało stałego charakteru.

H. B. w dniu 1 lipca 2015 r. zawarł z(...)spółką z o.o. umowę zlecenia na czas określony od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., której przedmiotem było wykonywanie czynności porządkowych na terenie obiektów przemysłowych na powierzchni 200 m⁽²⁾ w ciągu 1 godziny za wynagrodzeniem wynoszącym 7,10 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy. Na podstawie tej umowy pracował do dnia 31 sierpnia 2015 r.

Następnie w dniu 3 lipca 2015 r. H. B. zawarł z (...) spółką z o.o. umowę na czas określony od dnia 3 lipca 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., której przedmiotem było wykonywanie czynności związanych z rozbiorem mięsa za wynagrodzeniem szczegółowo wymienionym w umowie za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy. Pracę na podstawie tej umowy świadczył do dnia 31 sierpnia 2015 r.

I. G. w dniu 1 sierpnia 2013 r. zawarła z (...) spółką z o.o. umowę zlecenia na czas określony od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., której przedmiotem było wykonywanie czynności porządkowych na terenie obiektów przemysłowych na powierzchni 200 m⁽²⁾ w ciągu 1 godziny za wynagrodzeniem wynoszącym 6,20 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy. Kolejne umowy w tym samym zakresie zainteresowana zawarła także w dniu 31 grudnia 2013 r. (na okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 maja 2014 r. za wynagrodzeniem w kwocie 6,20 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy), w dniu 30 maja 2014 r. (na okres od dnia 1 czerwca 2014 r. do dnia 30 listopada 2014 r. za wynagrodzeniem w kwocie 6,20 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy), w dniu 1 grudnia 2014 r. (na okres od dnia 1 grudnia 2014 r. do dnia 31 stycznia 2015 r. za wynagrodzeniem w kwocie 7,66 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy) oraz w dniu 30 stycznia 2015 r. (na okres od dnia 1 grudnia 2014 r. do dnia 31 stycznia 2015 r. za wynagrodzeniem w kwocie 7,66 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy, przy czym na podstawie tej umowy zobowiązała się do wykonywania czynności serwisowych w dziale produkcji). Na podstawie tych umów pracowała w sposób ciągły do dnia 6 października 2014 r.

Następnie I. G. w dniu 5 sierpnia 2013 r. zawarła z (...) spółką z o.o. umowę zlecenia na czas określony od dnia 5 sierpnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., której przedmiotem było wykonywanie czynności pakowania wyrobów w ilości 66 kg w ciągu godziny za wynagrodzeniem wynoszącym 6,20 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy. Kolejne umowy w tym samym zakresie zainteresowana zawarła także w dniu 3 stycznia 2014 r. (na okres od dnia 3 stycznia 2014 r. do dnia 31 maja 2014 r. za wynagrodzeniem w kwocie 6,20 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy), w dniu 3 czerwca 2014 r. (na okres od dnia 3 czerwca 2014 r. do dnia 30 listopada 2014 r. za wynagrodzeniem w kwocie 6,20 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy), w dniu 3 grudnia 2014 r. (na okres od dnia 3 grudnia 2014 r. do dnia 31 stycznia 2015 r. za wynagrodzeniem 7,66 zł netto za godziną prawidłowego i należytego wykonania umowy). Na podstawie zawartych umów I. G. świadczyła pracę na terenie Zakładu Produkcyjnego (...) spółki z o.o. w P.. Praca zainteresowanej polegała na pakowaniu wyrobów mięsnych, po zakończeniu której była zobligowana do posprzątania swojego stanowiska pracy. Przez cały dzień pracy podlegała nadzorowi. Nie odczuwała różnicy w pracy w związku zatrudnieniem na podstawie różnych umów.

P. A. (2) w dniu 1 sierpnia 2013 r. zawarł z (...) spółką z o.o. umowę zlecenia na czas określony od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., której przedmiotem było wykonywanie czynności porządkowych na terenie obiektów przemysłowych na powierzchni 200 m⁽²⁾ w ciągu 1 godziny za wynagrodzeniem wynoszącym 6,20 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy. Kolejne umowy w tym samym zakresie zainteresowany zawarł także w dniu 31 grudnia 2013 r. (na okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 maja 2014 r. za wynagrodzeniem w kwocie 6,20 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy) oraz w dniu 30 maja 2014 r. (na okres od dnia 1 czerwca 2014 r. do dnia 30 listopada 2014 r. za wynagrodzeniem w kwocie 6,20 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy). Na podstawie tych umów pracował w sposób ciągły do dnia 5 września 2014 r.

Następnie P. A. (2) w dniu 5 sierpnia 2013 r. zawarł z (...) spółką z o.o. umowę zlecenia na czas określony od dnia 5 sierpnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., której przedmiotem było wykonywanie czynności pakowania wyrobów w ilości 52 kg w ciągu godziny za wynagrodzeniem wynoszącym 6,20 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy. Kolejne umowy w tym samym zakresie zainteresowany zawarł także w dniu 3 stycznia 2014 r. (na okres od dnia 3 stycznia 2014 r. do dnia 31 maja 2014 r. za wynagrodzeniem w kwocie 6,20 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy) oraz w dniu 3 czerwca 2014 r. (na okres od dnia 3 czerwca 2014 r. do dnia 30 listopada 2014 r. za wynagrodzeniem w kwocie 6,20 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego

wykonania umowy, przy czym na jej podstawie zobowiązał się do wykonania czynności pakowania wyrobów w ilości 66 kg w ciągu godziny). Na podstawie tych umów pracował w sposób ciągły do dnia 5 września 2014 r. P. A. (2) świadczył pracę na terenie Zakładu Produkcyjnego (...) spółki z o.o. w P.. Do jego obowiązków należało wykonywanie wszystkich prac zleconych przez kierownictwo. Zwyczajowo skarżący pracował przy linii produkcyjnej, przy czym był zobligowany do zachowania porządku na swoim stanowisku pracy, co powodowało konieczność jego posprzątania. W pewnym okresie czasu zainteresowany pełnił także rolę lidera zmiany, kierował wówczas pracami linii produkcyjnej, pracując jednak przy niej cały czas. W tym okresie zainteresowany był również zobowiązany do sprzątania swojego stanowiska pracy. O konieczności zawarcia dwóch umów dowiedział się od pracownika (...) spółki (...), natomiast z pracownikami spółek (...) i (...) nie miał nigdy do czynienia. Rozdzielenie jego obowiązków na prace produkcyjne i sprzątanie było niemożliwe.

S. A. w dniu 22 września 2014 r. zawarła z (...) spółką z o.o. umowę zlecenia na czas określony od dnia 22 września 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r., której przedmiotem było wykonywanie czynności porządkowych na terenie obiektów przemysłowych na powierzchni 200 m⁽²⁾ w ciągu 1 godziny za wynagrodzeniem wynoszącym 6,20 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy. Na podstawie tej umowy zainteresowana pracowała do dnia 25 września 2014 r.

Następnie S. A. w dniu 24 września 2014 r. zawarła z (...) spółką z o.o. umowę zlecenia na czas określony od dnia 24 września 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r., której przedmiotem było wykonywanie czynności pakowania wyrobów w ilości 35 kg w ciągu godziny za wynagrodzeniem wynoszącym 6,20 zł netto za każdą godzinę prawidłowego i należytego wykonania umowy.

Na podstawie zawartych umów S. A. świadczyła pracę na terenie Zakładu Produkcyjnego (...) spółki z o.o. w P.. Do obowiązków zainteresowanej należała praca przy pakowaniu żywności oraz przy linii produkcyjnej. Czynności związane ze sprzątaniem wykonywała w trakcie pracy i polegały one np. na zbieraniu kartonów. W całym okresie zatrudnienia jej pracę nadzorował lider zmiany. Umowy zawierała w siedzibie (...) spółki z o.o.

W wyniku przeprowadzonej kontroli przez (...) Urząd Skarbowy w R. oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., organ rentowy wydał zaskarżone decyzje:

I. nr (...), z dnia 22 sierpnia 2017 r. stwierdzającą, że:

- 1) właściwym płatnikiem składek dla A. W. z tytułu umów zlecenia w okresie od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 15 lutego 2015 r. jest (...) spółka z o.o.;
- 2) A. W. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia na rzecz płatnika składek (...) spółki z o.o. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 15 lutego 2015 r. oraz, że
- 3) miesięczne łączne podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia z tytułu umowy zlecenia:
 - a) na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe i wypadkowe wynoszą:
 - za miesiąc 08/2013 – 0,00 zł,
 - za miesiąc 09/2013 – 860,12 zł,
 - za miesiąc 10/2013 – 1.482,09 zł,
 - za miesiąc 11/2013 – 1.350,67 zł,
 - za miesiąc 12/2013 – 1.434,72 zł,

- za miesiąc 01/2014 – 1.044,17 zł,
- za miesiąc 02/2014 – 1.573,50 zł,
- za miesiąc 03/2014 – 1.024,83 zł,
- za miesiąc 04/2014 – 947,51 zł,
- za miesiąc 05/2014 – 1.307,04 zł,
- za miesiąc 06/2014 – 1.341,43 zł,
- za miesiąc 07/2014 – 1.336,25 zł,
- za miesiąc 08/2014 – 1.424,95 zł,
- za miesiąc 09/2014 – 1.584,06 zł,
- za miesiąc 10/2014 – 506,03 zł,
- za miesiąc 11/2014 – 2.034,11 zł,
- za miesiąc 12/2014 – 1.477,28 zł,
- za miesiąc 01/2015 – 1.662,70 zł,
- za miesiąc 02/2015 – 1.842,51 zł,
- za miesiąc 03/2015 – 1.080,25 zł;

b) na obowiązkowe ubezpieczenia zdrowotne wynosi:

- za miesiąc 08/2013 – 0,00 zł,
- za miesiąc 09/2013 – 763,27 zł,
- za miesiąc 10/2013 – 1.315,21 zł,
- za miesiąc 11/2013 – 1.198,58 zł,
- za miesiąc 12/2013 – 1.273,17 zł,
- za miesiąc 01/2014 – 926,60 zł,
- za miesiąc 02/2014 – 1.396,33 zł,
- za miesiąc 03/2014 – 909,44 zł,
- za miesiąc 04/2014 – 864,78 zł,
- za miesiąc 05/2014 – 1.159,86 zł,
- za miesiąc 06/2014 – 1.190,39 zł,
- za miesiąc 07/2014 – 1.185,79 zł,
- za miesiąc 08/2014 – 1.264,50 zł,

- za miesiąc 09/2014 – 1.405,70 zł,
- za miesiąc 10/2014 – 449,05 zł,
- za miesiąc 11/2014 – 1.805,07 zł,
- za miesiąc 12/2014 – 1.310,94 zł,
- za miesiąc 01/2015 – 1.475,48 zł,
- za miesiąc 02/2015 – 1.635,04 zł,
- za miesiąc 03/2015 – 958,62 zł;

II. nr 548/MK, z 22 sierpnia 2017 roku stwierdzającą, że:

1) właściwym płatnikiem składek dla M. A. z tytułu umów zlecenia w okresie od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 21 lutego 2014 r., od dnia 25 lutego 2014 r. do dnia 30 czerwca 2014 r. i od dnia 27 marca 2015 r. do dnia 28 września 2015 r. jest (...) spółka z o.o.;

2) M. A. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia na rzecz płatnika składek (...) spółki z o.o. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 21 lutego 2014 r., od dnia 25 lutego 2014 r. do dnia 30 czerwca 2014 r. i od dnia 27 marca 2015 r. do dnia 28 września 2015 r. oraz, że

3) miesięczne łączne podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia z tytułu umowy zlecenia:

a) na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe i wypadkowe wynoszą:

- za miesiąc 08/2013 – 0,00 zł,
- za miesiąc 09/2013 – 1.497,86 zł,
- za miesiąc 10/2013 – 1.253,91 zł,
- za miesiąc 11/2013 – 1.326,58 zł,
- za miesiąc 12/2013 – 729,73 zł,
- za miesiąc 01/2014 – 1.507,86 zł,
- za miesiąc 02/2014 – 1.612,88 zł,
- za miesiąc 03/2014 – 1.258,09 zł,
- za miesiąc 04/2014 – 1.956,53 zł,
- za miesiąc 05/2014 – 1.111,96 zł,
- za miesiąc 06/2014 – 1.165,60 zł,
- za miesiąc 07/2014 – 1.383,11 zł,
- za miesiąc 03/2015 – 0,00 zł
- za miesiąc 04/2015 – 226,50 zł,

- za miesiąc 05/2015 – 1.441,50 zł,
- za miesiąc 06/2015 – 1.967,20 zł,
- za miesiąc 07/2015 – 1.943,60 zł,
- za miesiąc 08/2015 – 1.299,07 zł,
- za miesiąc 09/2015 – 1.618,30 zł,
- za miesiąc 10/2015 – 1.654,64 zł;

b) na obowiązkowe ubezpieczenia zdrowotne wynosi:

- za miesiąc 08/2013 – 0,00 zł,
- za miesiąc 09/2013 – 1.329,20 zł,
- za miesiąc 10/2013 – 1.112,72 zł,
- za miesiąc 11/2013 – 1.177,21 zł,
- za miesiąc 12/2013 – 647,56 zł,
- za miesiąc 01/2014 – 1.338,07 zł,
- za miesiąc 02/2014 – 1.431,27 zł,
- za miesiąc 03/2014 – 1.116,43 zł,
- za miesiąc 04/2014 – 1.736,22 zł,
- za miesiąc 05/2014 – 986,75zł,
- za miesiąc 06/2014 – 1.034,36 zł,
- za miesiąc 07/2014 – 1.227,37 zł,
- za miesiąc 03/2015 – 0,00 zł
- za miesiąc 04/2015 – 200,99 zł,
- za miesiąc 05/2015 – 1.279,19 zł,
- za miesiąc 06/2015 – 1.745,69 zł,
- za miesiąc 07/2015 – 1.724,75 zł,
- za miesiąc 08/2015 – 1.152,79 zł,
- za miesiąc 09/2015 – 1.436,08 zł,
- za miesiąc 10/2015 – 1.468,33 zł;

III. nr 549/MK, z 22 sierpnia 2017 roku stwierdzającą, że:

1) właściwym płatnikiem składek dla H. B. z tytułu umów zlecenia

w okresie od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 31 sierpnia 2015 r. jest (...) spółka z o.o.;

2) H. B. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia na rzecz płatnika składek (...) spółki z o.o. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 31 sierpnia 2015 r. oraz, że

3) miesięczne łączne podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia z tytułu umowy zlecenia:

a) na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe i wypadkowe wynoszą:

- za miesiąc 07/2015 – 0,00 zł,

- za miesiąc 08/2015 – 992,01 zł,

- za miesiąc 09/2015 – 430,92 zł;

b) na obowiązkowe ubezpieczenia zdrowotne wynosi:

- za miesiąc 07/2015 – 0,00 zł,

- za miesiąc 08/2015 – 880,31 zł,

- za miesiąc 09/2015 – 382,40 zł;

IV. nr 555/MK, z 22 sierpnia 2017 roku stwierdzającą, że:

1) właściwym płatnikiem składek dla I. G. z tytułu umów zlecenia w okresie od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 3 marca 2015 r. jest (...) spółka z o.o.;

2) I. G. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia na rzecz płatnika składek (...) spółki z o.o. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 3 marca 2015 r. oraz, że

3) miesięczne łączne podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia z tytułu umowy zlecenia:

a) na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe i wypadkowe wynoszą:

- za miesiąc 08/2013 – 0,00 zł,

- za miesiąc 09/2013 – 1.276,05 zł,

- za miesiąc 10/2013 – 990,33 zł,

- za miesiąc 11/2013 – 1.414,14 zł,

- za miesiąc 12/2013 – 817,92 zł,

- za miesiąc 01/2014 – 1.155,92 zł,

- za miesiąc 02/2014 – 1.495,81 zł,

- za miesiąc 03/2014 – 836,60 zł,

- za miesiąc 04/2014 – 962,08 zł,

- za miesiąc 05/2014 – 1.077,23 zł,

- za miesiąc 06/2014 – 1.088,55 zł,
- za miesiąc 07/2014 – 1.353,75 zł,
- za miesiąc 08/2014 – 1.364,16 zł,
- za miesiąc 09/2014 – 1.043,17 zł,
- za miesiąc 10/2014 – 967,36 zł,
- za miesiąc 11/2014 – 1.407,07 zł,
- za miesiąc 12/2014 – 1.316,95 zł,
- za miesiąc 01/2015 – 767,21 zł,
- za miesiąc 02/2015 – 1.372,67 zł,
- za miesiąc 03/2015 – 707,21 zł;

b) na obowiązkowe ubezpieczenia zdrowotne wynosi:

- za miesiąc 08/2013 – 0,00 zł,
- za miesiąc 09/2013 – 1.132,37 zł,
- za miesiąc 10/2013 – 878,82 zł,
- za miesiąc 11/2013 – 1.254,91 zł,
- za miesiąc 12/2013 – 725,82 zł,
- za miesiąc 01/2014 – 1.025,76 zł,
- za miesiąc 02/2014 – 1.327,38 zł,
- za miesiąc 03/2014 – 724,40 zł,
- za miesiąc 04/2014 – 853,75 zł,
- za miesiąc 05/2014 – 955,93 zł,
- za miesiąc 06/2014 – 965,98 zł,
- za miesiąc 07/2014 – 1.201,31 zł,
- za miesiąc 08/2014 – 1.210,56 zł,
- za miesiąc 09/2014 – 925,71 zł,
- za miesiąc 10/2014 – 858,44 zł,
- za miesiąc 11/2014 – 1.248,63 zł,
- za miesiąc 12/2014 – 1.168,67 zł,
- za miesiąc 01/2015 – 680,82 zł,

- za miesiąc 02/2015 – 1.218,11 zł,

- za miesiąc 03/2015 – 627,58 zł;

V. nr 558/MK, z 22 sierpnia 2017 r. stwierdzającą, że:

1) właściwym płatnikiem składek dla P. A. (2) z tytułu umów zlecenia w okresie od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 5 września 2014 r. jest (...) spółka z o.o.;

2) P. A. (2) jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia na rzecz płatnika składek (...) spółki z o.o. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia 5 września 2014 r. oraz, że

3) miesięczne łączne podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia z tytułu umowy zlecenia:

a) na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe i wypadkowe wynoszą:

- za miesiąc 08/2013 – 0,00 zł,

- za miesiąc 09/2013 – 1.302,63 zł,

- za miesiąc 10/2013 – 1.584,40 zł,

- za miesiąc 11/2013 – 1.445,60 zł,

- za miesiąc 12/2013 – 1.903,95 zł,

- za miesiąc 01/2014 – 142,74 zł,

- za miesiąc 02/2014 – 1.604,05 zł,

- za miesiąc 03/2014 – 1.094,07 zł,

- za miesiąc 04/2014 – 953,29 zł,

- za miesiąc 05/2014 – 1.423,53 zł,

- za miesiąc 06/2014 – 1.426,60 zł,

- za miesiąc 07/2014 – 1.467,37 zł,

- za miesiąc 08/2014 – 1.495,51 zł,

- za miesiąc 09/2014 – 1.382,31 zł;

b) na obowiązkowe ubezpieczenia zdrowotne wynosi:

- za miesiąc 08/2013 – 0,00 zł,

- za miesiąc 09/2013 – 1.155,95 zł,

- za miesiąc 10/2013 – 1.405,99 zł,

- za miesiąc 11/2013 – 1.282,83 zł,

- za miesiąc 12/2013 – 1.689,59 zł,

- za miesiąc 01/2014 – 126,67 zł,
- za miesiąc 02/2014 – 1.423,43 zł,
- za miesiąc 03/2014 – 970,88 zł,
- za miesiąc 04/2014 – 845,95 zł,
- za miesiąc 05/2014 – 1.263,24 zł,
- za miesiąc 06/2014 – 1.265,96 zł,
- za miesiąc 07/2014 – 1.302,14 zł,
- za miesiąc 08/2014 – 1.327,12 zł,
- za miesiąc 09/2014 – 1.226,67 zł;

VI. nr 568/MK, z 22 sierpnia 2017 r. stwierdzającą, że:

1) właściwym płatnikiem składek dla S. A. z tytułu umów zlecenia w okresie od dnia 22 września 2014 r. do dnia 25 września 2014 r. jest (...) Sp. z o.o.;

2) S. A. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia na rzecz płatnika składek (...) spółki z o.o. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie od dnia 22 września 2014 r. do dnia 25 września 2014 r. oraz, że

3) miesięczne łączne podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia z tytułu umowy zlecenia:

a) na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe i wypadkowe wynoszą:

- za miesiąc 09/2014 – 0,00 zł,
- za miesiąc 10/2014 – 140,01 zł;

b) na obowiązkowe ubezpieczenia zdrowotne wynosi:

- za miesiąc 09/2014 – 0,00 zł,
- za miesiąc 10/2014 – 124,25 zł.

W uzasadnieniach wskazano, że w wyniku przeprowadzonej kontroli przez I Urząd Skarbowy w R. w spółce (...) oraz kontroli doraźnej przeprowadzonej przez organ rentowy w spółce (...) ustalono, że płatnicy zawierali dwie umowy zlecenia z tą samą osobą w równoległych okresach. W ramach umowy zawartej jako pierwsza powierzano najczęściej wykonanie prac polegających na sprzątaniu określonego miejsca. Wynagrodzenie wypłacane ubezpieczonemu z tej umowy stanowiło podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Natomiast w ramach umowy zawartej jako druga praca zazwyczaj powierzano wykonywanie zasadniczych prac związanych z produkcją żywności, bądź także ze sprzątaniem. Od tego wynagrodzenia, które było wyższe niż wynagrodzenie z pierwszej umowy, płatnicy naliczali tylko składkę zdrowotną. Ponadto wskazano, że z dokumentów kontroli oraz danych zapisanych na koncie osoby ubezpieczonej w ZUS wynika, że zainteresowani mieli zawarte umowy zlecenia ze spółką (...) i ze spółką (...). Pierwsza umowa zlecenia zawarta była ze spółką (...). Druga umowa zlecenia była zawarta ze spółką (...), kilka dni po zawarciu pierwszej umowy zlecenia.

W ramach zawartych umów zlecenia ubezpieczeni wykonywali pracę na rzecz spółki (...). Przedmiotem umowy zlecenia zawartej ze spółką (...) były prace polegające na sprzątaniu obiektów przemysłowych na powierzchni 200

m⁽²⁾ w ciągu 1 godziny oraz wykonywanie czynności serwisowych w dziale produkcji. Wynagrodzenie wypłacane z tej umowy stanowiło podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Natomiast w ramach wynagrodzenia otrzymywanego z tytułu zawartych umów zlecenia ze spółką (...) ubezpieczeni zgłaszani byli tylko do ubezpieczenia zdrowotnego. Czynności z obu umów były wykonywane w tym samym miejscu, w tym samym czasie, na rzecz tego samego podmiotu spółki (...). W ocenie organu rentowego istotna była praca świadczona na rzecz spółki (...). Nie można rozdzielić czynności wykonywanych na podstawie zawartych umów zlecenia, ponieważ łączą się one i składają na wykonanie jednej konkretnej pracy, polegającej na wykonaniu głównych obowiązków na hali produkcyjnej. Nie wymagało to zawierania drugiej odrębnej umowy. Zdaniem organu rentowego takie rozbitcie czynności wykonywanych w tym samym miejscu, w tym samym czasie i na rzecz tego samego podmiotu, na dwie umowy zlecenia, które można było wykonać w ramach jednej umowy zawartej z głównym usługodawcą, jest działaniem w celu obejścia prawa. Takie działanie spółek miało na celu pozorację zbiegu tytułów ubezpieczenia społecznego, a w konsekwencji znaczące obniżenie postawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, które przekłada się na obniżenie kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przez obie współpracujące ze sobą spółki. Zatem biorąc pod uwagę przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz przytoczone ustalenia właściwym płatnikiem składek dla zainteresowanych we wskazanych szczegółowo w zaskarżonych decyzjach okresach wina być spółka (...), a co za tym idzie należało ustalić wysokość podstawy wymiaru składek także i z umów zawartych z tą spółką.

Sąd Okręgowy podniósł, że kwestią sporną w sprawie niniejszej było podleganie ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu przez zainteresowanych – P. A. (2), S. A., M. A., I. G., A. W. i H. B. z tytułu umów zlecenia zawartych z (...) spółką z o.o. w R. w okresach szczegółowo wymienionych w zaskarżonych decyzjach.

Sąd I instancji zwrócił uwagę na ugruntowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowisko, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest uprawniony do badania ważności stosunków prawnych stanowiących tytuł podlegania ubezpieczeniom społecznym w celu stwierdzenia objęcia ubezpieczeniom społecznym (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 23 lutego 2005 r., III UK 200/04 oraz z dnia 6 marca 2014 r., I UK 293/13).

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. 2019 r., poz. 300 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.

Z kolei zgodnie z art. 12 ust. 1 w związku z art. 13 ust. 2 ostatnio powołanej ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Zleceniobiorcy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązek zgłoszenia osób określonych w art. 6 ust. 1 pkt 4 należy do płatnika składek.

Zgodnie natomiast z art. 81 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. 2019 r., poz. 1373), do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne zleceniobiorców stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe tych osób. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, potrąconych przez płatników ze środków ubezpieczonego, zgodnie z przepisami ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Stosownie do art. 9 ust. 2 ostatnio powołanej ustawy, osoba spełniająca warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku tytułów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4-6 i 10, jest

objęta obowiązkowo ubezpieczeniami z tego tytułu, który powstał najwcześniej. Może ona jednak dobrowolnie, na swój wniosek, być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych, wszystkich lub wybranych tytułów lub zmienić tytuł ubezpieczeń, z zastrzeżeniem art. 9 ust. 7. W przypadku zbiegu kilku tytułów ogólnych obowiązuje zasada pierwszeństwa w czasie, co oznacza, iż obowiązek ubezpieczenia istnieje z tego tytułu, który powstał najwcześniej, przy czym możliwa jest zmiana tytułu ubezpieczenia.

Zasady ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe określone zostały w art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10. Natomiast art. 18 ust. 3 stwarza obowiązek ustalenia podstawy wymiaru składek zgodnie z art. 18 ust. 1 wobec zleceniobiorców, jeżeli w umowie zlecenia określono odpłatność za jej wykonanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie. Artykuł 20 ust. 1 ustawy wskazuje, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe i ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe.

Wobec zleceniobiorców, którzy mają określone kwotowo wynagrodzenie, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe stanowi przychód (art. 18 ust. 1 ustawy systemowej). Pojęcie przychodu określone w art. 4 pkt 9 ustawy systemowej obejmuje przychód w rozumieniu przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych m.in. z tytułu umowy zlecenia.

W spornym okresie zainteresowani zawierali umowy zlecenia ze spółką (...), z których przychód był nieznaczny i ze spółką (...), z których wynagrodzenie było znacznie wyższe. Spór sprowadzał się zatem do ustalenia, czy każda z zawartych przez zainteresowanych umów zlecenia stanowiła ważny tytuł do podlegania ubezpieczeniom społecznym stosownie do art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, a co za tym idzie czy nastąpił zbieg tytułów podlegania ubezpieczeniom społecznym, o którym mowa w art. 9 ust. 2 ustawy systemowej, dający zainteresowanym prawo wyboru tytułu do ubezpieczenia.

Płatnik składek twierdził arbitralnie, że wybranym przez zainteresowanych tytułem do ubezpieczenia były umowy zlecenia zawarte ze spółką (...). Zdaniem Sądu Okręgowego takiego wniosku nie sposób wyprowadzić ze złożonych dokumentów. Z ich treści nie wynika bowiem, aby zainteresowani złożyli oświadczenia o nieobjęciu ich ubezpieczeniami społecznymi z tytułu którejkolwiek z umów. Powyższe nie wynika także z treści złożonych przez nich zeznań. Nie wiadomo zatem na jakiej podstawie, bo z pewnością takiej podstawy nie stanowiły przedłożone do akt sprawy dokumenty, płatnik (...) spółka z o.o. w R.) nie zgłosił zainteresowanych do ubezpieczeń społecznych: emerytalnego, rentowych i wypadkowego z tytułu zawartych umów zlecenia i nie odprowadzał od wynagrodzenia zainteresowanych składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe. Płatnik zgłosił zainteresowanych wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego i deklarował składki tylko na ubezpieczenie zdrowotne.

W spornym okresie składki były odprowadzane za to od umów zawartych przez zainteresowanych ze spółką (...), z tytułu których przysługiwało im symboliczne wynagrodzenie.

W ocenie Sądu Okręgowego zamiarem ustawodawcy było stosowanie instytucji określonej w art. 9 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych tylko wówczas, gdy u danej osoby wystąpi rzeczywisty zbieg tytułów podlegania ubezpieczeniom społecznym, nie zaś wtedy, gdy strony umów w sposób sztuczny i nienaturalny doprowadzają do wytworzenia takiego zbiegu wyłącznie celem uniknięcia opłacania wyższych składek. Nie można dopatrzeć się jakichkolwiek niedozwolonych działań w sytuacji, gdy dany podmiot zawiera dwie umowy zlecenia, a decyduje się następnie na podleganie ubezpieczeniu z tytułu zawartej jednej z tych umów. Istotne jest jednak, żeby zatrudnienie w oparciu o obie umowy zlecenia miało dla podmiotów zawierających umowę realny wymiar i znaczenie, w szczególności zaś, żeby umowy zawarte między zainteresowanymi a spółką (...) zostały zawarte i realizowane zgodnie ze swym społeczno-gospodarczym przeznaczeniem. Powyższego nie wyłącza nawet ewentualna zgoda ubezpieczonych na odprowadzanie składek od umowy o znacznie niższym, nieadekwatnym do realiów rynkowych wynagrodzeniu, gdyby miało to prowadzić jedynie do uszczuplenia obowiązku składkowego.

Sąd Okręgowy uznał, że umowy zlecenia zawarte przez zainteresowanych ze spółką (...) nie mogły stanowić ważnego tytułu do podlegania ubezpieczeniom społecznym, nawet gdyby zainteresowani rzeczywiście chcieli od takich umów podlegać ubezpieczeniom społecznym, czego jednak nie udowodniono, z uwagi na to, że nie miały one dla nich realnego wymiaru i znaczenia, a zmierzały w istocie do obejścia ustawy, co czyniło je nieważnymi zgodnie z art. 58 k.c.

Zainteresowani wprawdzie podpisali oddzielne umowy zlecenia na świadczenie usług porządkowych ze spółką (...) i na wykonywanie innych czynności ze spółką (...), jednakże – jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego – warunki te były im narzucone odgórnie.

Konieczność ta wynikała z faktu nawiązania umowy o współpracy przez spółki (...) i (...) ze spółką (...). Spółki te – jak wynika z protokołu przesłuchania R. W. przed organem rentowy – co prawda nie były powiązane osobowo czy kapitałowo, niemniej jednak wspólników tych spółek łączyły relacje znajomości. Umowa o współpracy zmierzała de facto do obniżenia kosztów pracy przez spółkę (...). Zainteresowani nie mieli jakiegokolwiek wpływu na zawarcie umów ze spółkami (...) i (...). Przedłożone im do podpisu umowy zlecenia zarówno ze spółką (...), jak i spółką (...), były już wypełnione, także co do daty. Zainteresowani musieli je jedynie opatrzyć swoim podpisem – jeśli chcieli pracować – co też uczynili. W żadnym wypadku nie mogli negocjować warunków umów, ani tym bardziej wynagrodzenia, o czym zeznali sami zainteresowani, wskazując, iż zdawali sobie sprawę z tego, że składki odprowadzane są w bardzo niskiej wysokości, jednak jeżeli chcieli podjąć pracę, nie mogli nic z tym zrobić.

Stosownie do art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy, jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Nieważna jest również czynność sprzeczna z zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 2 k.c.). Jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana (art. 58 § 3 k.c.).

Czynność prawna jest sprzeczna z ustawą w sytuacji, gdy jej treść jest formalnie i materialnie niezgodna z bezwzględnie obowiązującym przepisem prawa. Sprzeczność z ustawą ma miejsce także wtedy, gdy wynika z właściwości lub z natury określonych przepisów, przy braku wyraźnego zakazu dokonywania czynności prawnej określonej treści oraz gdy czynność prawna pozbawiona jest przepisanej formy.

Natomiast czynność prawna mająca na celu obejście ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, która z punktu widzenia formalnego (pozornie) nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości (w znaczeniu materialnym) zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez nią zakazane. Chodzi tu zatem o wywołanie skutku sprzecznego z prawem (tak wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 listopada 2004 r., I PK 42/04 – OSNP 2005, nr 14, poz. 209; z dnia 25 stycznia 2005 r., II UK 141/04 – OSNP 2005, nr 15, poz. 235; z dnia 29 marca 2006 roku, II PK 163/05 – OSNP 2007, nr 5-6, poz. 71). Obejście ustawy to zachowanie podmiotu prawa, który napotykając prawny zakaz dokonania określonej czynności prawnej „obchodzi” go w ten sposób, że dokonuje innej, niezakazanej formalnie czynności w celu osiągnięcia skutku związanego z czynnością zakazaną, a tym samym sprzecznego z prawem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2005 r., III UK 89/05 – OSNP 2006, nr 11-12, poz. 192).

Działanie zgodne z prawem nie zawsze jednak wyklucza obejście prawa. Zasada swobody umów (art. 353¹ k.c.), czy też konieczność badania woli stron w stosunkach zobowiązaniowych, nie eliminuje skutku w postaci obejścia prawa, w tym przypadku polegającego na uniknięciu płacenia składek na ubezpieczenia społeczne w wyższej kwocie. Konkluzja o obejściu prawa odnosi się bowiem do celu, jakemu służyło sporządzenie dwóch oddzielnych umów, a nie do samej ich treści. Podleganie ubezpieczeniom społecznym z określonych tytułów, a w konsekwencji również podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynikają z rzeczywistego stanu i sposobu wykonywania zatrudnienia, a nie z samego faktu sporządzenia umowy w określony sposób. Dokument w postaci umowy nie jest niepodważalnym dowodem na to, że osoby go podpisujące, jako strony, faktycznie złożyły niewadliwe oświadczenie woli o treści zapisanej w tym dokumencie. Jeżeli zatem zawarta przez strony umowa była wykorzystywana instrumentalnie, to niewykłuczone jest jej zakwestionowanie, jako podstawy (tytułu) podlegania ubezpieczeniom społecznym, nie ze

względem na pozorność umowy (art. 83 k.c.), lecz ze względu na obejście prawa. Takiej wykładni dokonano w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2009 r., I UK 314/08 (OSNP 2010, nr 21-22, poz. 272), że zawarcie umowy o pracę nakładczą wyłącznie w celu niepłacenia wyższych składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej stanowi obejście prawa (art. 58 § 1 k.c.). Podobnie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2013 r., II UK 144/12 (LEX nr 1281321) stwierdzono, że umowa zlecenia na pracę niewielkiej wartości (ilości), która nie jest pozorna (art. 83 k.c.), może nie stanowić tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym, gdy jej celem jest instrumentalne (przedmiotowe) wykorzystanie przepisów ubezpieczeń społecznych dla unikania wyższych składek na ubezpieczenia społeczne przez prowadzącego działalność gospodarczą (art. 58 § 1 i 2 k.c.).

Nawet gdyby ubezpieczony świadomie zawarł umowę zlecenia dla płacenia mniejszych składek nie oznacza to, że kolejna podstawa ubezpieczenia (inna umowa zlecenia) nie może być oceniana w aspekcie obejścia prawa lub sprzeczności z zasadami współzycia społecznego. Formalnie poprawna realizacja umowy w efekcie może zmierzać do obejścia prawa. To, że praca na podstawie zlecenia była wykonywana i strony dowolnie mogły określać jej zakres, nie eliminuje skutku nieważności takiego zobowiązania, w tym przypadku, jako podstawy ubezpieczenia społecznego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2013 roku, I UK 10/13).

Dla ustalenia czy umowa nie ma na celu obejścia ustawy zbadać należy cel jej zawarcia (causa). Istota umowy o świadczenie usług (umowy zlecenia), w oparciu o normę art. 750 k.c. w zw. z art. 734 i 735 k.c. polega na tym, że przyjmujący zlecenie (zleceniobiorca) zobowiązuje się do wykonania za wynagrodzeniem określonej czynności faktycznej dla dającego zlecenie (zleceniodawcy). Tak więc, celem tej umowy, czyli jej społeczno-gospodarczym przeznaczeniem (określanym tradycyjnie w nauce prawa terminem causa), jest świadczenie usług (pracy) na rzecz zleceniodawcy za wynagrodzeniem.

Celem zawarcia przez zainteresowanych umów zlecenia ze spółką (...), których przedmiotem było wyłącznie wykonywanie prac porządkowych, nie było z pewnością osiągnięcie wynagrodzenia. Wysokość wynagrodzenia ustalona tymi umowami była bowiem wręcz symboliczna. Takie wynagrodzenie nie przedstawiało dla zainteresowanych jakiegokolwiek wartości. Tym samym nie stanowiło dla nich źródła utrzymania. Także zakres obowiązków wynikający z tych umów, a sprowadzający się wyłącznie do porządkowania powierzchni hal produkcyjnych, uznać należy za iluzoryczny.

Zdaniem Sądu Okręgowego jedynym powodem zawarcia przez zleceniobiorców ze spółką (...) umów zlecenia na sprzątnięcie, była chęć zmniejszenia obciążeń publiczno-prawnych związanych z zawartymi umowami ze spółką (...). Ponadto należy zauważyć, że umowy te nie były w ogóle wykonywane przez zainteresowanych, bowiem obowiązek sprzątnięcia swojego stanowiska pracy zawierał się w ramach umów zawartych ze spółką (...).

Reasumując, zawarcie przez zainteresowanych umów zlecenia ze spółką (...) nie było konieczne dla zapewnienia im źródła utrzymania (dochód z umowy zlecenia był niewielki). Z niewielkiego zakresu prac objętych umowami zlecenia zawartymi ze spółką(...) oraz symbolicznej wysokości wynagrodzenia wynika wniosek, że umowy zlecenia ze spółką (...) nie zostałyby przez zainteresowanych zawarte i wykonywane, gdyby nie zawarli oni umów zlecenia ze spółką (...) na wyższe kwoty wynagrodzeń miesięcznych, stanowiące dla nich źródła utrzymania.

W sprawie niniejszej doszło zatem do przedmiotowego wykorzystania przepisów o ubezpieczeniu społecznym i stworzenia wyłącznie formalnej podstawy ubezpieczenia, tak żeby zawarcie umów zlecenia za jedyny cel miało unikanie płacenia składek na ubezpieczenia społeczne. Takiego celu nie usprawiedliwia zasada wolności umów, gdyż nie jest ona nieograniczona nawet w prawie cywilnym (art. 353¹ k.c.). Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach potwierdzał naruszanie przez ubezpieczonych lub płatników składek klauzul generalnych i odmawiał ubezpieczenia społecznego z tytułu, który był umawiany przez strony, w tym przez strony umów zlecenia, tylko dla instrumentalnego (przedmiotowego) traktowania przepisów o ubezpieczeniu społecznym (por. wyroki: z dnia 9 stycznia 2008 r., III UK 73/07 – Monitor Prawa Pracy 2008, nr 2, poz. 58; z dnia 9 stycznia 2008 r.: III UK 74/07, III UK 75/07, III UK 77/07; a także z 17 kwietnia 2009 r., I UK 314/08 i z 19 stycznia 2010 r., I UK 261/09 oraz z 27 stycznia 2011 r., I UK 191/10).

W konsekwencji, dla zawarcia umów zlecenia na wykonanie prac porządkowych przez zainteresowanych ze spółką(...)brak było przyczyny (causa), jaką jest świadczenie usług (pracy) na rzecz zleceniodawcy za wynagrodzeniem. Skoro tak, to umowy zlecenia zawarte ze spółką (...) nie stanowiły rzeczywistego, ważnego tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym, jak tego wymaga społeczno-gospodarcze przeznaczenie przepisu art. 9 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W przypadku zainteresowanych nie doszło więc do zbiegu tytułów podlegania ubezpieczeniom społecznym. Jedynym rzeczywistym, ważnym tytułem podlegania ubezpieczeniom społecznym były wyłącznie umowy zlecenia zawarte ze spółką (...). W ramach bowiem tych umów zainteresowani świadczyli faktycznie, systematycznie, w sposób ciągły usługi, za wynagrodzeniem, które stanowiło dla nich źródło utrzymania. Tym samym nie mogli podlegać ubezpieczeniom społecznym z tytułu umów zlecenia zawartych ze spółką (...).

Z przeprowadzonego w sprawie postępowania, a zwłaszcza z dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny okoliczności zawarcia przez strony umów zlecenia, treści tych umowy, sposobu ich realizacji, wypłacania wynagrodzeń, wynika jednoznacznie, że celem umów zlecenia nie było faktycznie wykonywanie przez zainteresowanych jakichkolwiek czynności, a tylko umożliwienie uzyskania drugiego tytułu do ubezpieczeń społecznych, umożliwiającego opłacanie składek w zakresie minimalnej podstawy wymiaru składek z tytułu umów zlecenia zawartych przez zainteresowanych ze spółką (...).

Z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego jednoznacznie wynika, że wolność zawierania umów nie może doprowadzić do unikania płacenia wielokrotnie wyższej składki (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2013 r., I UK 372/12 oraz z dnia 27 czerwca 2013 r., I UK 10/13).

Dokonując zatem oceny przedmiotowych umów należało mieć na względzie, że zostały one zawarte tylko w celu obejścia przepisów ubezpieczeniowych i wybrania tytułu ubezpieczenia, w którym podstawa wymiaru składek jest znacznie niższa (por. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych. Komentarz pod red. B. Gudowskiej i J. Strusińskiej-Żukowskiej, C.H. BECK, Warszawa 2011, str. 257).

W ocenie Sądu Okręgowego umowy zlecenia zawarte ze spółką (...) należało również uznać za nieważne na podstawie art. 58 § 2 k.c., tj. z uwagi na ich sprzeczność z zasadami współżycia społecznego. Określenie bowiem przez strony umowy cywilnoprawnej rażąco niskiego wynagrodzenia (w przedziale 6,00-7,00 zł netto za jedną godzinę pracy w ciągu dnia z zastrzeżeniem, że praca może być świadczone wyłącznie w ciągu godziny dziennie) narusza zasady współżycia społecznego, w tym zasadę równego traktowania wszystkich ubezpieczonych, zasadę solidaryzmu ubezpieczeń społecznych, zasadę nieuprawnionego nieuszczipiania środków funduszu ubezpieczeń społecznych oraz elementarne zasady obrotu prawnego, zmierzając do objęcia nieuprawnionym tytułem ubezpieczenia społecznego i z tego powodu umowa taka nie powinna korzystać z ochrony prawnej na podstawie art. 58 § 2 k.c. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 marca 2014 r., II UK 374/13; z dnia 11 lutego 2015 r., I UK 203/14; z dnia 9 stycznia 2008 r., III UK 75/07).

Mając to wszystko na uwadze Sąd Okręgowy uznał, że wydając zaskarżone decyzje ZUS prawidłowo przyjął, iż zawarte przez zainteresowanych ze spółką (...) umowy zlecenia nosiły znamiona nieważności w świetle art. 58 § 1 k.c. Nieważna umowa zlecenia nie może stanowić tytułu obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 9 ust. 2 ustawy systemowej. W związku z powyższym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla zainteresowanych w spornych okresach, zgodnie z przepisami art. 18 ust. 1 i 3, art. 20 ust. 1 ustawy systemowej, stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, uzyskany przez nich z tytułu wynagrodzenia za wykonywanie zawartych ze spółką (...) umów o świadczenie usług, jak prawidłowo ustalił organ rentowy w zaskarżonych decyzjach.

Organ rentowy, dokonując kontroli zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, jak również prawidłowości i rzetelności obliczania, potrącania i opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, wydaje decyzję określającą prawidłową wysokość podstawy wymiaru składek. Decyzja ta jest podstawą do złożenia stosownej deklaracji korygującej i uzupełnienia brakującej kwoty

składki. Mając na względzie powyższe należało zatem uznać, że organ rentowy zasadnie i prawidłowo w zaskarżonych decyzjach określił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe oraz zdrowotne.

Z kolei podnoszone w odwołaniu zarzuty dotyczące naruszenia przepisów postępowania administracyjnego (art. 7 i art. 77 § 1 k.p.a.) pozostają poza postępowaniem sądowym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Postępowanie sądowe skupia się bowiem na wadach wynikających z naruszenia prawa materialnego, a co za tym idzie formalne wady decyzji administracyjnych wynikające z naruszenia przepisów postępowania administracyjnego nie mają wpływu na rozstrzygnięcie odwołania.

Sąd Okręgowy na zakończenie podniósł, że oddalił wnioski skarżących o zwrócenie się do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym. Sąd I instancji podkreślił, że w zakresie możliwości wystąpienia przez sąd do tej instytucji obowiązują obostrzenia ograniczające nieuzasadnione występowanie do nich. I tak, co do możliwości wystąpienia do Trybunału Konstytucyjnego, to w pierwszej kolejności podnieść należy, że przesłanką skierowania takiego pytania do sądu konstytucyjnego jest zaistnienie wątpliwości sądu co do zgodności aktu prawnego, na kanwie którego wydaje swoje orzeczenie, z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą, jeżeli od odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem (art. 193 Konstytucji RP). Decyzja o skierowaniu takiego pytania, podobnie jak w przypadku pytania prawnego kierowanego do Sądu Najwyższego, stanowi autonomiczną decyzję sądu orzekającego w danej sprawie i nie jest uzależniona od wniosku strony. Przy czym skarżący składając wniosek w tym przedmiocie nie wykazał konieczności zwrócenia się z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego, natomiast Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do wystosowania takiego pytania z uwagi na to, iż analizowane przepisy prawa nie budzą wątpliwości co do ich zgodności z Konstytucją. Z uwagi na powyższe brak było podstaw do wystąpienia z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego, a wnioski skarżących w tym zakresie musiał podlegać oddaleniu.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Okręgowy oddalił odwołania.

Apelację od tego wyroku wniosły reprezentowane przez tego samego pełnomocnika (...) spółka z o.o. w R. oraz (...) spółka z o.o. w R.. Zaskarżając wyrok Sądu I instancji w całości apelantki zarzuciły mu:

1/ naruszenie przepisów prawa procesowego mające wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

a/ art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak oceny i uwzględnienia w materiale dowodowym zeznań świadków D. W. i P. G. – pracowników (...) spółki z o.o. w zakresie w jakim opisali pracę zainteresowanych, jak dokładnie wyglądały czynności pracy na produkcji oraz czynności związane z utrzymaniem czystości, jak również rozróżnienie wykonywania obu powyższych czynności;

b/ art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przeprowadzenie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów oraz przyjęcie, że wszyscy zainteresowani w ogóle nie wykonywali czynności wskazanych w umowach zlecenia zawartych z (...) spółką z o.o., a całość świadczonych usług związana była z umową zawartą z (...) spółką z o.o., w sytuacji w której zainteresowani wykonywali zarówno czynności objęte umową z (...) spółką z o.o., jak i (...) spółką z o.o., co wpłynęło na przyjęcie przez Sąd I instancji braku wystąpienia zbiegu tytułów podlegania ubezpieczeniom społecznym i nieważności umów zlecenia z (...) spółką z o.o.;

c/ art. 162 k.p.c. w zw. z art. 354 k.p.c. w zw. z art. 193 Konstytucji RP poprzez niezwrócenie się do Trybunału Konstytucyjnego w sytuacji, w której istnieje duże prawdopodobieństwo, że przepis art. 38a ust 1 ustawy w zw. z art. 81 ust. 1 pkt 1a ustawy w związku z art. 5 ust 1 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. w zakresie w jakim zezwala na badanie, ustalanie płatników składek do stanów prawnych i faktycznych trwających i zakończonych przed wejścia w życie nowelizacji przepisów ustawy, pozostaje w zgodności z art. 2 Konstytucji RP, co w konsekwencji doprowadziło do zastosowania przez Sąd I instancji powyższych przepisów i ustalenie jako właściwego płatnika składek (...) spółki z o.o. za okres od 1 sierpnia 2013 r. do 30 kwietnia 2014 r., czyli za okres poprzedzający wprowadzenie powyższych przepisów do systemu prawnego;

d/ art. 83b ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej w związku z art. 244 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię i brak zastosowania w przedmiotowej sprawie przejawiający się w uznaniu, że decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 22 sierpnia 2017 r., znak: (...), ustalająca (...) spółkę z o.o. jako właściwego płatnika składek na ubezpieczenie społeczne w stosunku do zainteresowanych, została wydana zgodnie z prawem, w sytuacji, w której decyzja ta została wydana z naruszeniem przepisów prawa odnośnie możliwości prowadzenia ponownej kontroli tego samego przedsiębiorcy i tego samego stanu faktycznego i prawnego, jak również poprzez dokonanie zupełnie odmiennych ustaleń faktycznych i prawnych w stosunku do protokołu kontroli z dnia 20 maja 2016 r. i tym samym naruszając przepis art. 244 k.p.c. odnośnie treści zawartych w dokumencie urzędowym, co miało wpływ na przyjęcie przez Sąd I instancji, że umowa z (...) spółką z o.o. nie była w rzeczywistości wykonywana, a zatem nie istniał zbieg z tytułu ubezpieczenia społecznego;

2/ naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

a/ art. 6 ust. 1 pkt 4 w zw. z 12 ust. 1 oraz 13 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych („Ustawa”) poprzez uznanie, że (...) spółka z o.o. nie była płatnikiem składek dla zainteresowanej G. D. z tytułu umowy zlecenia w okresie od 1 sierpnia 2013 r. do 30 kwietnia 2014 r.;

b/ art. 9 ust. 2 i 7 ustawy poprzez jego błędną wykładnię i brak zastosowania, przejawiające się uznaniem, że w przedmiotowej sprawie nie doszło do zbiegu tytułów ubezpieczenia społecznego odnośnie zainteresowanej;

c/ art. 58 § 1 i § 2 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i zastosowanie w przedmiotowej sprawie przejawiające się w uznaniu umowy zlecenia zawartej przez (...) spółkę z o.o. z zainteresowaną za nieważną z uwagi na zamiar obejścia przepisów prawa oraz ich sprzeczność z zasadami współżycia społecznego, w sytuacji, w której nie doszło do spełnienia przesłanek uznania powyższego stosunku obligacyjnego za nieważny.

W konsekwencji tych zarzutów apelantki wnoszą o:

na podstawie art. 193 Konstytucji RP przedłożenie Trybunałowi Konstytucyjnemu pytania prawnego:

a/ czy art. 38a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych („Ustawa”) w zakresie w jakim ustawodawca przyznał Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych kompetencję do wskazania właściwego płatnika składek, a zatem do wydawania decyzji administracyjnych w razie sporu dotyczącego ustalenia płatnika składek, które to uprawnienie należy do wyłącznej kompetencji sądów powszechnych, są zgodne z art. 2 Konstytucji RP oraz art. 177 Konstytucji RP;

b/ czy art. 83 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 38a ust. 1 ustawy w zw. z art. 1 pkt 16 w zw. z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw („Ustawa Zmieniająca”) w zakresie w jakim przyznaje Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych prawo do wydawania decyzji w sprawie ustalenia właściwego płatnika składek dla stanów faktycznych i prawnych zakończonych przed dniem wejścia w życie przepisu art. 83 ust. 1 pkt 1 ustawy są zgodne z art. 2 Konstytucji RP;

c/ w przypadku zadania przez Sąd Apelacyjny pytania prawnego Trybunałowi Konstytucyjnemu – zawieszenie postępowania w sprawie niniejszej do czasu zbadania zgodności z Konstytucją RP powyższego przepisu;

Apelantki nadto wnoszą o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie, że:

1/ właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne dla ubezpieczonego P. A. (2) w okresie od 1 sierpnia 2013 r. do 5 kwietnia 2014 r. była (...) spółka z o.o. z tytułu zawartych przez tę spółkę z ubezpieczonym umów zlecenia, a właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie zdrowotne w okresie od 1 sierpnia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. oraz w okresie od 3 stycznia 2014 r. do 31 maja 2014 r. i od 3 czerwca 2014 r. do 5 września 2014 r. była (...) spółka z o.o. z tytułu zawartych umów zlecenia oraz, że P. A. (2) w okresie od 1 sierpnia 2013

r. do 31 grudnia 2013 r. oraz w okresie od 3 stycznia 2014 r. do 31 maja 2014 r. i od 3 czerwca 2014 r. do 5 września 2014 r. nie podlega obowiązkowemu ubezpieczeniom emerytalnemu rentowym i wypadkowemu z tytułu z zawartych umów zlecenia z (...) spółką z o.o.;

2/ właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne dla ubezpieczonej S. A. w okresie od 22 września 2014 r. do 25 września 2014 r. była (...) spółka z o.o. z tytułu zawartych przez tę spółkę z ubezpieczoną umów zlecenia, a właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie zdrowotne w okresie od 24 września 2014 r. do 25 września 2014 r. była (...) spółka z o.o. z tytułu zawartych umów zlecenia oraz, że S. A. w okresie od 24 września 2014 r. do 5 września 2014 r. nie podlega obowiązkowemu ubezpieczeniom emerytalnemu rentowym i wypadkowemu z tytułu z zawartych umów zlecenia z (...) spółką z o.o.;

3/ właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne dla ubezpieczonej M. A. w okresie od 1 sierpnia 2013 r. do 21 lutego 2014 r., od 25 lutego 2014 r. do 30 czerwca 2014 r. i od 27 marca 2015 r. do 28 września 2014 r. była (...) spółka z o.o. z tytułu zawartych przez tę spółkę z ubezpieczoną umów zlecenia, a właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie zdrowotne w okresie od 5 sierpnia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r., od 3 stycznia 2014 r. do 21 lutego 2014 r., od 27 lutego 2014 r. do 30 czerwca 2014 r. oraz w okresie od 30 marca 2015 r. do 28 września 2015 r. była (...) spółka z o.o. z tytułu zawartych umów zlecenia oraz, że M. A. w okresie od 5 sierpnia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r., od 3 stycznia 2014 r. do 21 lutego 2014 r., od 27 lutego 2014 r. do 30 czerwca 2014 r. oraz w okresie od 30 marca 2015 r. do 28 września 2015 r. nie podlega obowiązkowemu ubezpieczeniom emerytalnemu rentowym i wypadkowemu z tytułu z zawartych umów zlecenia z (...) spółką z o.o.;

4/ właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne dla ubezpieczonej I. G. w okresie od 1 sierpnia 2013 r. do 3 marca 2015 r. była (...) spółka z o.o. z tytułu zawartych przez tę spółkę z ubezpieczoną umów zlecenia, a właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie zdrowotne w okresie od 5 sierpnia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r., od 3 stycznia 2014 r. do 31 maja 2014 r., od 3 czerwca 2014 r. do 30 listopada 2014 r. oraz w okresie od 3 grudnia 2014 r. do 31 stycznia 2015 r. była (...) spółka z o.o. z tytułu zawartych umów zlecenia oraz, że I. G. w okresie od 5 sierpnia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r., od 3 stycznia 2014 r. do 31 maja 2014 r., od 3 czerwca 2014 r. do 30 listopada 2014 r. oraz w okresie od 3 grudnia 2014 r. do 31 stycznia 2015 r. nie podlega obowiązkowemu ubezpieczeniom emerytalnemu rentowym i wypadkowemu z tytułu z zawartych umów zlecenia z (...) spółką z o.o.;

5/ właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne dla ubezpieczonej A. W. w okresie od 1 sierpnia 2013 r. do 15 lutego 2015 r. była (...) spółka z o.o. z tytułu zawartych przez tę spółkę z ubezpieczoną umów zlecenia, a właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie zdrowotne w okresie od 5 sierpnia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r., od 3 stycznia 2014 r. do 31 maja 2014 r., od 3 czerwca 2014 r. do 30 listopada 2014 r. oraz w okresie od 3 grudnia 2014 r. do 31 stycznia 2015 r. była (...) spółka z o.o. z tytułu zawartych umów zlecenia oraz, że A. W. w okresie od 5 sierpnia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r., od 3 stycznia 2014 r. do 31 maja 2014 r., od 3 czerwca 2014 r. do 30 listopada 2014 r. oraz w okresie od 3 grudnia 2014 r. do 31 stycznia 2015 r. nie podlega obowiązkowemu ubezpieczeniom emerytalnemu rentowym i wypadkowemu z tytułu z zawartych umów zlecenia z (...) spółką z o.o.;

6/ właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne dla ubezpieczonego H. B. w okresie od 1 lipca 2015 r. do 31 sierpnia 2015 r. była (...) spółka z o.o. z tytułu zawartych przez tę spółkę z ubezpieczonym umów zlecenia, a właściwym płatnikiem składek na ubezpieczenie zdrowotne w okresie od 3 lipca 2015 r. do 31 sierpnia 2015 r. była (...) spółka z o.o. z tytułu zawartych umów zlecenia oraz, że H. B. w okresie od 3 lipca 2015 r. do 31 sierpnia 2015 r., nie podlega obowiązkowemu ubezpieczeniom emerytalnemu rentowym i wypadkowemu z tytułu z zawartych umów zlecenia z (...) spółką z o.o.

Apelantki ewentualnie wnosiły o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania, a nadto wnosiły o zasądzenie od organu rentowego na rzecz (...) spółki z o.o. oraz (...) spółki z o.o. kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych. W uzasadnieniu tej

odpowiedzi organ rentowy podnosił, że wszystkie sformułowane zarzuty są chybione, a zaskarżony wyrok słuszny i zgodny z prawem.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja w znacznej części (co do zainteresowanych: P. A. (2), S. A., M. A., I. G. i A. W.) nie zasługiwała na uwzględnienie, ponieważ nie zostały w niej przedstawione zarzuty skutkujące zmianą lub uchyleniem zaskarżonego wyroku. Jedynie w części dotyczącej zainteresowanego H. B. zaskarżony wyrok, ze względu na nieważność postępowania, podlegał uchyleniu, a sprawa w tym zakresie została przekazana Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Ustalenia Sądu I instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne. Sprawia to, że nie zachodzi potrzeba powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych oraz dokonanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w sprawie niniejszej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 października 1998 r., II CKN 923/97 – OSNC 1999, z. 3, poz. 60; z dnia 12 stycznia 1999 r., I PKN 21/98 – OSNAP 2000, nr 4, poz. 143; z dnia 20 stycznia 2000 r., I CKN 356/98 – LEX nr 50863; z dnia 7 kwietnia 2004 r., IV CK 227/03 – LEX nr 585855; z dnia 20 maja 2004 r., II CK 353/03 – LEX nr 585756; z dnia 17 lipca 2009 r., IV CSK 110/09 – LEX nr 518138; z dnia 27 kwietnia 2010 r., II PK 312/09 – LEX nr 602700).

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że postępowanie przed Sądem I instancji w części dotyczącej zainteresowanego H. B. dotknięte było nieważnością. Stosownie do art. 378 § 1 k.p.c. sąd drugiej instancji w granicach zaskarżenia bierze z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Apelacja została wniesiona również od tej części wyroku Sądu Okręgowego, która odnosiła się do zainteresowanego H. B., co oznaczało, że Sąd Apelacyjny był obowiązany z urzędu wziąć pod rozwagę nieważność postępowania w tym zakresie. Stosownie do art. 379 pkt 5 k.p.c. nieważność postępowania zachodzi jeżeli strona została pozbawiona obrony swych praw. W toku postępowania przed Sądem I instancji zainteresowany H. B. zmarł. W związku z jego śmiercią Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 12 marca 2018 r. na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. zawiesił postępowanie w sprawie (k. 348). Postanowieniem z dnia 12 października 2018 r. Sąd Okręgowy podjął zawieszony postępowanie (k. 352). To podjęcie zawieszony postępowania nie nastąpiło jednak z udziałem następców prawnych zmarłego zainteresowanego H. B.. W sprawie niniejszej Sąd Okręgowy wcześniej, bo postanowieniem z dnia 12 marca 2018 r. Sąd Okręgowy zarządził wyłączenie odwołania w części dotyczącej zainteresowanego H. B. do odrębnego postępowania (k. 345). To ostatnie postanowienie nie zostało jednak wykonane. Ostatecznie Sąd Okręgowy rozpoznał i zaskarżonym wyrokiem rozstrzygnął o odwołaniu również w części dotyczącej zmarłego zainteresowanego H. B.. Co prawda w komparacji zaskarżonego zmarłego zainteresowanego H. B. nie został wymieniony z imienia i nazwiska, ale Sąd I instancji wskazał tam, że rozpoznał odwołanie od decyzji nr (...) z dnia 22 sierpnia 2017 r. dotyczącej tego zainteresowanego. Dodatkowo potwierdzeniem tego są ustalenia i rozważania dotyczące zmarłego zainteresowanego H. B. zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. W tej sytuacji podjęcie zawieszony postępowania bez udziału następców prawnych zmarłego zainteresowanego H. B. i następnie rozpoznanie sprawy bez ich udziału oznacza, że postępowanie w sprawie w części dotyczącej odwołania od decyzji nr (...) z dnia 22 sierpnia 2017 r. odnoszącej się do zmarłego H. B. było dotknięte nieważnością z powodu pozbawienia następców prawnych tego ostatniego możliwości obrony ich praw. Mając to na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 2 k.p.c. i art. 108 § 2 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok w pkt I i II co do kwoty 180 zł, w części dotyczącej zmarłego ubezpieczonego H. B., zniósł postępowanie przed Sądem I instancji począwszy od daty zgonu tego ubezpieczonego i przekazał sprawę w tym zakresie Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

W pozostałym zakresie apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Odnosząc się do przedstawionych w apelacji zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego, w pierwszej kolejności należy stwierdzić, że nietrafny jest zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie z którym sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Dokonana przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wówczas, gdy brak jest

logiki w powiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu nie znajduje oparcia w zasadach doświadczenia życiowego. Taka sytuacja w niniejszej sprawie nie miała miejsca. W apelacji nie zostały przy tym sformułowane uzasadnione zastrzeżenia odnośnie oceny zeznań świadków i zainteresowanych. Autor apelacji wskazał natomiast, że Sąd Okręgowy błędnie ustalił, iż zainteresowani w ogóle nie wykonywali czynności sprzątanania wynikających z umów zlecenia zawartych z (...) spółką z o.o. w R.. Zdaniem apelantek takie ustalenie jest nieprawidłowe, ponieważ samo przeświadczenie zainteresowanych, że byli wynagradzani za pracę przy pakowaniu jest niewystarczające do przyjęcia, iż tak w rzeczywistości było. W zakresie ich obowiązków mieściła się bowiem praca na produkcji przez siedem godzin dziennie oraz czynności sprzątanania wykonywane przez jedną godzinę.

Autor apelacji obraży art. 233 § 1 k.p.c. upatrywał również w braku oceny zeznań świadków D. W. i P. G.. Zarzut ten również nie może być uznany za trafny. Wbrew odmiennemu zapatrywaniu wyrażonemu w apelacji zeznania obu tych świadków nie potwierdzają, że na halach produkcyjnych (...) spółki z o.o., której byli pracownikami, było wyraźne rozróżnienie pracowników – do sprzątanania i do produkcji. Z zeznań obu tych świadków wyraźnie wynikało, że pracownicy produkcji zajmowali się również sprzątananiem linii produkcyjnej. Czynności związane ze sprzątananiem wykonywali przede wszystkim po zakończeniu pracy na produkcji, ale sprząkali również w czasie pracy (np. usuwali niepotrzebne kartony itp.). Pracownicy produkcji, jak wynika z zeznań świadków D. W. i P. G., do sprzątanania nie używali specjalistycznego sprzętu, a jedynie szczotek-ściągaczy oraz (...). Reasumując, należy stwierdzić, że zeznania obu, ostatnio powołanych świadków potwierdzają prawidłowość ustaleń dokonanych przez Sąd I instancji. Zdaniem Sądu Apelacyjnego zeznania te w pełni zasługują na obdarzenie ich wiarą jako korespondujące z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie niniejszej. Zeznania te są zgodne z zeznaniami zainteresowanych.

Wbrew twierdzeniom przedstawionym w apelacji, przekonanie zainteresowanych, że zlecono im pracę pakowaczy, w ramach której byli również zobowiązani do sprzątanania swoich stanowisk pracy, w powiązaniu ze wszystkimi okolicznościami zatrudnienia, wskazywało, że wykonywali oni czynności na rzecz jednego podmiotu, a nie odrębnych zleciodawców. Łączne rozliczanie czasu pracy, brak rzeczywistego rozróżnienia na czynności pakowaczy oraz osób zajmujących się sprzątananiem (nikt nie tłumaczył takiego rozróżnienia zainteresowanym) oraz bieżący charakter sprzątanania podejmowanego przez wszystkich zatrudnionych po każdej zmianie, prawidłowo zostały ocenione przez Sąd Okręgowy, że zainteresowani nie wykonywali czynności sprzątanania wynikających z umów zlecenia zawartych z (...) spółką z o.o. w R.. Wnioskowanie Sądu Okręgowego w tym zakresie było logiczne i oparte na zasadach doświadczenia życiowego.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia przepisów postępowania poprzez niezwrócenie się do Trybunału Konstytucyjnego w sytuacji, w której istniało duże prawdopodobieństwo, że przepis art.38a ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. 2017 r., poz. 1778) w związku z art. 81 ust. 1 pkt 1a tej ustawy w związku z art. 5 ust 1 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2017 r., poz. 1027) w zakresie, w jakim zezwała na badanie, ustalanie płatników składek do stanów prawnych i faktycznych trwających i zakończonych przed wejściem w życie nowelizacji przepisów ustawy, nie pozostaje w zgodności z art. 2 Konstytucji RP, należy wyraźnie zaznaczyć, że przepis art. 193 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej nie nakłada na sąd obowiązku skierowania pytania prawnego do Trybunału Konstytucyjnego każdorazowo, gdy domaga się tego strona, lecz jedynie uprawnia do jego skierowania, jeżeli wątpliwości co do konstytucyjności przepisu powożmie sąd rozpoznający sprawę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2019 r., V CSK 417/18 – LEX nr 2805052). Sąd Okręgowy takich wątpliwości nie miał, co przekonująco uzasadnił. Sąd Apelacyjny nie stwierdził zaś, żeby stanowisko Sądu I instancji w tym zakresie było nieprawidłowe. Z tych samych przyczyn nie uwzględnił zawartego w apelacji wniosku o skierowanie do Trybunału Konstytucyjnego pytania prawnego.

W tym miejscu należy podkreślić, że przed wprowadzeniem przedmiotowych zmian do ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych również wydawał decyzje dotyczące podlegania ubezpieczeniom społecznym z określonego tytułu (art. 68 ust.1 pkt 1a w zw. z art. 83 ust. 1 pkt 2 cyt. ustawy), co w pełni znajdowało akceptację w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych. Nie ulegało wątpliwości, że była i jest to jedna z jego podstawowych kompetencji. Możliwość wskazania umowy stanowiącej tytuł

podlegania ubezpieczeniom społecznym, a tym samym także wskazania właściwego płatnika składek, nie budziła wątpliwości. Kwestia określonego w art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych zbiegu tytułów podlegania ubezpieczeniom społecznym również była przedmiotem decyzji organu rentowego. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wolą ustawodawcy zostały poddane kontroli sądowej. To sąd, a nie organ rentowy ostatecznie decydował i decyduje o prawidłowości decyzji dotyczącej podlegania ubezpieczeniom społecznym, czy też ustalającej podmiot zobowiązany do uiszczenia składek na te ubezpieczenia z określonego tytułu. Zdaniem Sądu Apelacyjnego w realiach sprawy niniejszej brak jest podstaw do uznania, że zaistniały opisane w apelacji wątpliwości co konstytucyjności powołanych w niej przepisów.

Za niezasadny należało również uznać zarzut naruszenia art. 83b ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej w związku z art. 244 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię i brak zastosowania w sprawie niniejszej. Przede wszystkim należy podkreślić, że z przepisu art. 83b ust.2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej wynikają wyjątki od sytuacji, kiedy ponowna kontrola nie może być przeprowadzona. W szczególnych przypadkach jest ona zatem dopuszczalna. Zdaniem Sądu Apelacyjnego rzeczą sądu rozpoznającego odwołanie od decyzji organu rentowego nie jest jednak badanie istnienia podstaw do przeprowadzenia samej kontroli u przedsiębiorcy, co należy do kompetencji innych organów, lecz ocena prawidłowości pod kątem merytorycznym decyzji wydanej w oparciu o protokół kontroli na podstawie art. 91 ust. 5 w związku z art. 83 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Badanie skutków ewentualnych uchybień proceduralnych na etapie postępowania administracyjnego pozostaje poza przedmiotem zainteresowania sądu orzekającego w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych. Trzeba mieć przy tym na uwadze, że w świetle art. 91 ust. 3 i 4 ostatnio powołanej ustawy płatnik składek ma prawo w terminie 14 dni od daty otrzymania protokołu złożyć pisemne zastrzeżenia, a inspektor kontroli ZUS ma obowiązek rozpatrzyć zgłoszone zastrzeżenia i w razie potrzeby podjąć dodatkowe czynności kontrolne. O sposobie rozpatrzenia zastrzeżeń płatnika składek informuje się na piśmie. Z dokumentacji zebranej w aktach ubezpieczeniowych nie wynika zaś, żeby płatnik składek takie zastrzeżenia składał.

W toku postępowania w sprawie niniejszej Sąd Okręgowy prawidłowo skoncentrował się na badaniu prawidłowości zaskarżonych decyzji pod kątem ustaleń odnośnie tytułu podlegania przez zainteresowanych ubezpieczeniom społecznym w spornych okresach oraz podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Nie dopuścił się jednocześnie żadnego z naruszeń prawa materialnego wskazanych w apelacji, przeprowadzając precyzyjną i właściwą analizę przepisów mających zastosowanie w sprawie oraz dokonując prawidłowej subsumpcji ustalonego stanu faktycznego pod wyinterpretowane w procesie wykładni prawa normy prawne.

Sąd I instancji, zdaniem Sądu Apelacyjnego, trafnie przyjął, że w okolicznościach sprawy niniejszej nie doszło do zbiegu dwóch tytułów podlegania ubezpieczeniom społecznym, co pozwalałoby na zastosowanie zasady pierwszeństwa w czasie i opłacanie składek od tytułu ubezpieczenia, który powstał najwcześniej. Zastosowanie przepisu art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych jest bowiem możliwe tylko w sytuacji, gdy dana osoba spełnia przesłanki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku tytułów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4-6 i 10. Warunek ten nie zostaje jednak spełniony w przypadku, gdy tylko jeden z tytułów ubezpieczenia pozostaje tytułem ważnym. Takim tytułem ubezpieczenia nie były natomiast umowy zlecenia na świadczenie usług porządkowych zawarte przez zainteresowanych ze spółką (...). Dokonana w tym zakresie przez Sąd Okręgowy bardzo szczegółowa i w pełni poprawna analiza tych umów zlecenia jako czynności prawnych mających na celu obejście ustawy, w pełni zasługuje na akceptację i w związku z tym nie zachodzi potrzeba powtarzania jej przez Sąd Apelacyjny. Zarzuty apelacji w tym zakresie nie dotyczą okoliczności nieporuszonych przez Sąd I instancji. Fakt, że z tytułu wskazanych umów zlecenia zainteresowani otrzymywali wynagrodzenia, które niezależnie od ich wysokości stanowiły ich źródła utrzymania, nie oznacza, że przedmiotowe umowy nie zmierzały do obejścia prawa i faktycznie były wykonywane. Sprzątanie stanowiska pracy po zakończonej zmianie nie oznacza wykonywania umowy zlecenia na świadczenie usług porządkowych na rzecz (...) spółki z o.o. w R., o czym była już wyżej mowa. Wbrew twierdzeniom apelantek, z zeznań zainteresowanych nie wynika przy tym, żeby usługi sprzątania świadczone w ramach umów zawartych z (...)spółką z o.o. w R. były wykonywane w inny dzień niż praca „na produkcji”. Zainteresowani zgodnie zeznali, że faktycznie sprząkali codziennie jedynie swoje miejsca pracy. Z ich zeznań nie wynika, że w soboty zajmowali

się wyłącznie sprzątaniem na podstawie umów zawartych z (...) spółką z o.o. Umowy te dotyczyły zresztą sprzątania w określonym przedziale czasowym, w ciągu jednej godziny w każdym dniu pracy. Zgodnie z postanowieniami umów dłuższe sprzątanie przez zainteresowanych w jednym dniu tygodnia nie byłoby możliwe. Przedstawiona w apelacji argumentacja nie może być więc uwzględniona jako podstawa do zmiany, czy też uchylenia zaskarżonego wyroku.

W tym miejscu należy z całą mocą podkreślić, że zredagowanie dwóch umów zlecenia przez podmioty o ścisłym powiązaniu osobowym i kapitałowym, obejmujących w istocie tożsamy zakres obowiązków i wskazanie, jako tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi tylko jednej z nich, należy traktować, w świetle art. 9 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jako obejście prawa w rozumieniu art. 58 § 1 k.c., którego celem jest pozorowanie zbiegu tytułów podlegania ubezpieczeniom społecznym i obniżenie kosztów wynikających z obowiązku odprowadzania składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 2 października 2018 r., III AUa 991/18 – Legalis nr 2315073). W sytuacji, gdy finalnym odbiorcą usługi był ten sam podmiot, a zleceniobiorca wykonywał czynności w tym samym miejscu i czasie, to rozbitcia tego zlecenia na dwie umowy, zawierane z dwoma podmiotami bez jakiegokolwiek logicznego czy ekonomicznie uzasadnionego celu, nie można rozumieć inaczej, niż jako działanie w celu obejścia prawa – działanie pozorujące zbieg tytułów do ubezpieczenia społecznego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2019 r., I UK 110/18 – OSNP 2020, nr 3, poz.30). Taka właśnie sytuacja miała miejsce w sprawie niniejszej.

Skoro zatem umowy zlecenia zawarte przez zainteresowanych z (...) spółką z o.o. w R. były nieważne, Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że tytułem do podlegania ubezpieczeniom społecznym zainteresowanych w okresach szczegółowo wskazanych w zaskarżonych decyzjach organu rentowego były umowy zlecenia zawarte przez ubezpieczonych z (...) spółką z o.o. w R. i od wynagrodzeń otrzymanych z tytułu tych umów winny być odprowadzone składki przez ostatnio wskazaną spółkę. Sąd I instancji nie dopuścił się więc naruszenia art. 6 ust. 1 pkt 4 w związku z 12 ust. 1 oraz 13 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Wszystkie zarzuty przedstawione w apelacji wniesionej przez spółki (...) i (...) okazały się więc chybione.

O kosztach instancji odwoławczej Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. 2018 r., poz. 265). Podlegające zwrotowi koszty postępowania apelacyjnego obejmują wynagrodzenie radcy prawnego reprezentującego pozwanego organ rentowy.

Z przedstawionych wyżej względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 2 k.p.c. (w części dotyczącej ubezpieczonego H. B.) oraz art. 385 k.p.c. (w pozostałym zakresie) orzekł jak w sentencji.